

**IV WOJEWÓDZKI KONKURS Z JĘZYKA POLSKIEGO
DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH WOJEWÓDZTWA
ŚWIĘTOKRZYSKIEGO**

ETAP I – SZKOLNY

**20 listopada 2020 r.
godz. 10:00**

Kod pracy ucznia

Suma punktów

Czas pracy: **120 minut**

Liczba punktów możliwych do uzyskania: **90 punktów**

Instrukcja dla ucznia

1. W wyznaczonym miejscu arkusza z zadaniami konkursowymi wpisz swój kod.
2. Sprawdź, czy na kolejno ponumerowanych stronach są wydrukowane 23 zadania.
3. Ewentualny brak stron lub inne usterki zgłoś Komisji Konkursowej.
4. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania. Wykonuj zadania zgodnie z poleceniami.
5. Rozwiązania zadań zapisuj długopisem lub piórem z czarnym lub niebieskim tuszem/atramentem.
6. Nie używaj korektora.
7. Rozwiązania zadań zamkniętych zaznacz w arkuszu z zadaniami konkursowymi. W zadaniach zamkniętych poprawna jest jedna lub więcej niż jedna odpowiedź. Wybierz tę odpowiedź lub odpowiedzi i właściwą literę/właściwe litery zaznacz w kółku, np.: A
8. Jeśli się pomylisz, błędne zaznaczenie przekreśl krzyżykiem, np.: ~~A~~ i zaznacz kółkiem inną wybraną odpowiedź, np.: B
9. Rozwiązania zadań otwartych zapisz czytelnie i starannie w wyznaczonych miejscach w arkuszu z zadaniami konkursowymi. Ewentualne pomyłki przekreślaj.
10. Przy rozwiązywaniu zadań możesz korzystać z brudnopisu. Brudnopis nie podlega sprawdzeniu.

Powodzenia!

Przeczytaj uważnie dwa teksty, a następnie wykonaj zadania 1-14.

TEKST I

Jean de La Fontaine, *Kruk i Lis*

Bywa często zwiedzionym,
Kto lubi być chwalonym.
Kruk miał w pysku ser ogromny:
Lis niby skromny
Przyszedł do niego i rzekł: «Miły bracie,
Nie mogę się nacieszyć, kiedy patrzę na cię.
Cóż to za oczy!
Ich blask aż mroczy!

Czyż można dostać
Takową postać?
A pióra jakie!
Lśniące, jednakie;
A jeśli nie jestem w błędzie,
Pewnie i głos śliczny będzie».
Więc Kruk w kantaty: skoro pysk rozdziawił,
Ser wypadł, Lis go porwał i Kruka zostawił.

tłum.: Krasicki

TEKST II

Jan Sztaudynger, *Nauka nie poszła w las*

Kruka, co serek dziarsko trzymał sobie,
Lis przechera zapytał: – Co tam trzymasz w dziobie?
Kruk wiedział, że nie trzeba gadać, bowiem,
Znał starą bajkę. Więc kraknął: – Nie powiem!

Zadanie 1. (0-4)

Uzupełnij zdania właściwymi terminami literackimi.

- A. W obu tekstach opowiada _____. (0-1)
- B. Tekst II to gatunek literacki _____. (0-1)
- C. Dwa pierwsze wersy tekstu I zawierają _____ utworu. (0-1)
- D. W tekstach I i II autorzy do kreacji bohaterów wykorzystali środek stylistyczny zwany _____. (0-1)
-

Zadanie 2. (0-6)

Oceń poprawność podanych stwierdzeń. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

A.	Morał znajduje się w dwóch wersach tekstu II.	P	F
B.	Do epiki zalicza się tylko tekst I.	P	F
C.	Tekst II to utwór stroficzny.	P	F
D.	Tekst I w odróżnieniu od tekstu II napisano prozą.	P	F
E.	Tłumacz tekstu I miał na imię Ignacy.	P	F
F.	Tekst II nie należy do liryki.	P	F

Zadanie 3. (0-4)

Dopisz po jednym wyrazie o podobnym znaczeniu do podanych.

- A. mroczy – _____ (0-1)
B. przechera – _____ (0-1)
C. zwiedziony – _____ (0-1)
D. dziarsko – _____ (0-1)

Zadanie 4. (0-10)

Wykonaj poniższe polecenia A-F.

A. Podaj trzy cechy gatunkowe tekstu I. (0-3)

B. Napisz, alegorią jakich ludzi są w tekstach I i II kruk i lis. (0-2)

C. Wyjaśnij znaczenie tytułu tekstu II. Napisz, czy jest on prawdziwy w odniesieniu do kruka. (0-2)

D. Wymień tytuł znanego ci utworu, który reprezentuje taki sam gatunek jak tekst I. Podaj imię i nazwisko jego twórcy. (0-1)

E. Wymień dwa wyrazy z drugiej zwrotki tekstu I, których formy są już przestarzałe. Podaj je w obecnej postaci. (0-2)

Zadanie 5. (0-1)

Zaznacz właściwe dokończenia zdania: *Utwory takie, jak przykładowe teksty I i II, miały przede wszystkim:*

- A. walory dydaktyczne.
- B. ostrzegać, aby nie ulegać fałszywym pochwałom.
- C. bawiąc, uczyć – ucząc, bawić.
- D. służyć do opłakiwania innych.

Zadanie 6. (0–1)

Zaznacz właściwe dokończenie lub dokończenia zdania: *Teksty I i II:*

- A. wykorzystują te same motywy.
- B. mają podobne przesłanie.
- C. napisane zostały wierszem.
- D. napisali polscy autorzy.

Zadanie 7. (0-2)

Napisz poradę dla osób, które ulegają fałszywym pochlebcom. Nawiąż w niej do tekstów I lub II, przytaczając jakiś cytat.

Zadanie 8. (0-1)

Podaj argument w polemice z kimś, kto mówi: *Lis w tekstach I i II symbolizuje ludzi mało inteligentnych.*

Zadanie 9. (0-3)

Podkreśl poprawne dokończenie zdania.

***Tekst I należy do:* epiki / liryki / dramatu.**

Uzasadnij swoją odpowiedź dwoma argumentami.

Zadanie 10. (0-1)

Zaznacz poprawne dokończenie lub dokończenia zdania: *W tekście II nie ma:*

- A. zdania pytającego.
- B. zdania rozkazującego.
- C. zdania oznajmującego.
- D. zdania wykrzyknikowego.

Zadanie 11. (0-5)

Opisz w czterech wypowiedzeniach scenierię wydarzeń na ilustracji do wydania „Kruka i Lisa” z 1876 roku. Uwzględnij pierwszy i drugi plan na rysunku, a także to, jaki był jego cel.

Źródło: Wikiźródła [online:] [https://pl.wikisource.org/wiki/Kruk_i_Lis_\(1876\)](https://pl.wikisource.org/wiki/Kruk_i_Lis_(1876))

Zadanie 12. (0-3)

Wypisz z tekstu II po jednym przykładzie wyrazu spełniającego wskazane warunki.

A. Z wersu 2.: wyraz odmienny, nieodmieniający się jednak przez rodzaj.

_____ (0-1)

B. Z wersu 1. lub 2.: wyraz samodzielny w zdaniu i znaczeniowo, ale nieodmienny.

_____ (0-1)

C. Z tytułu: wyraz niesamodzielny w zdaniu, tworzący związek z rzeczownikiem.

_____ (0-1)

Zadanie 13. (0-4)

Nazwij części zdania w podkreślonym wypowiedzeniu w tekście II.

Zadanie 14. (0-2)

W tekście II wyrazy oznaczające bohaterów napisano wielkimi literami. Uzasadnij tę pisownię na dwa sposoby.

.....

.....

.....

Przeczytaj uważnie tekst III, a następnie wykonaj zadania 15-20.

Tekst III

La Fontaine [wym. Lafąte a. Lafonten] m IV, DB. La Fontaine’a [wym. Lafontena], C. La Fontaine’owi, N. La Fontaine’em, Ms. La Fontainie.

Źródło: *Wielki słownik poprawnej polszczyzny PWN*, Warszawa 2004.

La Fontaine: Jean de La Fontaine, Jeanowi de La Fontaine’owi (a. de La Fontaine), z Jeanem de La Fontaine’em (a. de La Fontaine), o Jeanie de La Fontainie (a. de La Fontaine)

Źródło: *Wielki słownik ortograficzny PWN* [online:] <https://sjp.pwn.pl>

La Fontaine [la fąteŋ] Jean de, ur. 8 VII 1621, Château-Thierry (Szampania), zm. 13 IV 1695, Paryż, francuski poeta i bajkopisarz.

Źródło: *Encyklopedia PWN* [online:] <https://encyklopedia.pwn.pl>

Zadanie 15. (0-1)

Zaznacz zdanie lub zdania prawdziwe.

- A. W obu słownikach podaje się formy odmiany nazwiska.
- B. W słowniku poprawnej polszczyzny pojawiają się formy liczby mnogiej nazwiska.
- C. Słownik ortograficzny dopuszcza nieodmienianie nazwiska La Fontaine.
- D. W słowniku poprawnej polszczyzny podano wymowę nazwiska.

Zadanie 16. (0-3)

Wykonaj polecenia A-C.

- A. Napisz, w jakich formach przypadkowych podano odmianę nazwiska La Fontaine w słowniku ortograficznym.

..... (0-1)

B. Napisz końcówki, które przyjmuje według słownika poprawnej polszczyzny nazwisko La Fontaine w:

bierniku – _____ narzędniku – _____ miejscowniku – _____ (0-1)

C. Napisz, jak należy wymawiać nazwisko La Fontaine w narzędniku:

_____ (0-1)

Zadanie 17. (0-1)

Zaznacz prawdziwe dokończenie lub dokończenia zdania: Autor „Kruka i Lisa”:

- A. urodził się i zmarł w wieku XVI.
- B. zmarł w wieku XVII.
- C. urodził się i zmarł w różnych krajach.
- D. zmarł w innym mieście, niż się urodził.

Zadanie 18. (0-1)

Napisz, jakie rodzaje literackie uprawiał w swej twórczości La Fontaine.

Zadanie 19. (0-1)

Zaznacz prawdziwe dokończenie lub dokończenia zdania: Wszystkie hasła z tekstu III:

- A. nie obejmują wyłącznie informacji językowych.
- B. zawierają informacje o odmianie nazwiska.
- C. pozwalają poprawnie napisać formę mianownika imienia i nazwiska pisarza.
- D. nie podają wymowy imienia twórcy.

Zadanie 20. (0-3)

Opracuj hasło *Sztaudynger* dokładnie na wzór hasła ze słownika ortograficznego z tekstu III. Zwróć uwagę na to, której informacji w swoim hasle nie możesz uwzględnić. (0-2)

.....
.....

Dokończ zdanie.

W haśle *Sztudynger* nie można podać formy _____ nazwiska, ponieważ nazwisko to zawsze należy _____. (0-1)

Zadanie 21. (0-4)

Uzupełnij tabelkę według wskazówek z nagłówków.

cytat	autor dzieła	tytuł dzieła	rodzaj literacki
Ach! słyhać jakiś tarkot na rozłogu, Jedzie gościńcem dwór jakiegoś księcia. Pięć koni... złota kareta... ach kto to?...	_____	_____	_____
Gdzie miałeś rozum, głupi prostaku! Czemuś nie żądał jakiej zapłaty! Przydałoby się chociaż koryto, Widzisz, że stare już się rozbiło.	_____	_____	_____
Gwiazdy błękitne, kwiateczki czerwone Będą ci całe poemata składać.	_____	_____	_____
Dorośli poradzili mi, abym porzucił rysowanie węży zamkniętych oraz otwartych i abym się raczej zajął geografią, historią, arytmetyką i gramatyką.	_____ _____	_____	_____

Zadanie 22. (0-4)

Napisz, jakie środki poetyckie występują w kolejnych cytatach.

- A.** „To każdy kwiatek powie wiersze Zosi” _____ (0-1)
- B.** „Wszyscy się przyglądają / Zielonej, rosistej łące” _____ (0-1)
- C.** „kiedy w sercu małego chłopca świeci iskierka miłości” _____ (0-1)
- D.** „Żwir wyschłej strugi zaświeci w skwarze,
Jak biała wapna rzeka”. _____ (0-1)

Zadanie 23. (0-25)

Proponujemy Ci trzy tematy wypracowań – przeczytaj uważnie polecenia i wybierz jeden z nich. W niektórych zadaniach pojawi się możliwość dodatkowego wyboru.

Jeżeli w zadaniu wskazano, ile należy podać przykładów, nie wykraczaj poza tę liczbę (dodatkowe przykłady, argumenty nie będą punktowane).

Tvoja praca powinna zająć co najmniej półtoorej strony A4, tj. do końca str. 12. w Arkuszu.

A. „Pochlebstwem wciąż można tylko zyskać czy raczej wiele stracić” – przeanalizuj tę kwestię w formie rozprawki. Nawiąż w niej do dwóch utworów literackich i posłuż się trzema argumentami, dowodząc swej tezy.

B. „Lis, kruk i inne alegorie” – przedstaw w tekście o wybranej przez Ciebie formie to, w jaki sposób literatura ukrywa cechy i typy ludzkie oraz wyraż swą opinię na temat tego zabiegu. Wykorzystaj trzy przykłady alegorii – inne niż w tytule pracy.

Podkreśl formę wypowiedzi wybraną przez Ciebie w poleceniu B.:

rozprawka artykuł przemówienie opowiadanie

C. „Te utwory ze sobą rozmawiają” – w dowolnej formie tekstu pokaż, w jaki sposób dzieła jednej lub różnych dziedzin artystycznych nawiązują do siebie na przestrzeni wieków, wykorzystując motywy, wątki, treści. W pracy należy uwzględnić trzy teksty kultury.

Podkreśl formę wypowiedzi wybraną przez Ciebie w poleceniu C.:

rozprawka artykuł przemówienie opowiadanie

[illegible]

This image shows a full page of blank graph paper. The grid consists of thin, light gray horizontal and vertical lines that intersect to form small squares across the entire surface. There are no margins, text, or other markings on the paper.

